

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 22/12/2022 09:12
Sayı: E-120.07-1137439
BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ
YETİŞTİRİCİLİĞİ YILI
2022

Sayı : E-54045643-610-7997758

Konu : Soru Önergesi (7/70975)

7/70975 Gk 12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 19.09.2022 tarihli ve 43452547-120.07-1078355 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Çanakkale Milletvekili Sayın Özgür CEYLAN'a ait 7/70975 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr. Vahit KIRIŞCI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/70975) (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 1E718C2C-7647-485D-B031-C365BFF963C6

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Alkan DEMİR

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 95

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ÇANAKKALE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖZGÜR CEYLAN'A AİT 7/70975 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

05.03.2022 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 7381 sayılı Kanun’un 27. Maddesiyle 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu’nun Birliğin görev alanı ve çalışma konuları başlıklı 3. Maddesinin 4. Fıkrasına (h) bendi olarak eklenen “Görev sahası dâhilinde, işlenmeyen ve tarım yapılmayan gerçek ve tüzel kişilere ait tarım arazilerini DSİ’ce düzenlenecek usul ve esaslar dâhilinde, kiralayarak tarımsal üretim yapmak veya yaptırmak.” hükmü gereğince sulama birliğinin devraldığı sulama tesisinin işletme, bakım ve onarım faaliyetleri için ilave finansal kaynak sağlanabilecektir. Müteakip yıllarda sulama tesisinden faydalananların ödenek durumunda oldukları su kullanım hizmet bedelinin düşürülmesi öngörülmektedir. Düzenleme ile sulama oranının artırılmasının yanı sıra elde edilecek tarımsal üretim ile atıl kalan yatırım sahaları faydaya dönüştürülebilecektir.

“19.04.2018 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 7139 sayılı Kanun’un 47. Maddesiyle değiştirilen 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu 9. Maddesinin 2. Fıkrasındaki hüküm gereğince kamu personeli arasından belirlenenler 4 yıla kadar sulama birliği başkanı olarak görevlendirilebilmektedir.

Birlik başkanlarının kamu görevlileri arasından seçilerek görevlendirilmesi ve feshedilen organların sorumluluklarının Birlik Başkanlığına verilmesi, mali disiplinin tavizsiz bir şekilde sağlanarak, olası kamu zararlarının önüne geçilmesi için de en uygun yol olarak tercih edilmiştir. Bu şekilde çiftçinin ödemek durumunda olduğu su kullanım hizmet bedellerinin en doğru, en ekonomik ve verimli şekilde kullanılması amaçlanmıştır. Birlik başkanlarının sulama işletmeciliği ile ihtisaslaşmış ve su yapıları, ziraat, sulama, ekonomi... vb. disiplinlerde bilgi, tecrübe ve eğitim düzeyine sahip olması, sulama yönetiminin başarısı ve sulama projelerinden beklenen faydanın ve katma değerın sağlanabilmesi için büyük önem taşımaktadır.

Kamu görevlisi birlik başkanlarının sulama birliklerinde görevlendirilmeye başlandığı 2018 yılında, Türkiye geneli sulama birliklerinin işlettiği sulama tesislerinde sulama oranı %68 iken, 2021 yılında bu oran %78’e çıkmıştır.

DSİ tarafından inşa edilerek işletmeye alınan sulama tesislerinin % 32’lik bölümü kapalı sulama sistemine sahip olup, inşa halinde bulunan sulama tesislerinin ise %94’lük bölümü kapalı sulama sistemi olarak inşaat çalışmaları sürdürülmektedir. Suyun etkin kullanımın sağlanması amacıyla hacim esaslı su kullanım hizmet bedeli tarifesi (m³ bazında) uygulanabilmesi için sulama tesisleri sayaçlı olarak inşa edilmektedir.

DSİ Genel Müdürlüğü’nce 2000’li yılların başından itibaren büyük ölçüde tasarruf sağlayan modern sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması yönünde çalışmalar başlatılmıştır. Yapılan çalışmalar sonucunda 2000’li yılların başında tarımsal sulamada %6 olan borulu sulama şebeke oranı %31’e yükseltilmiştir. Borulu sulama şebekelerinde, sulama suyu parsellere kadar basınçlı boru hatlarıyla getirilmekte olup modern su alma yapıları ile çiftçilerin hizmetine sunulmaktadır. Basınçlı borulu sulama şebekelerinin kullanılması ile aynı miktardaki su ile daha fazla arazinin yağmurlama ve damla sulama yöntemi ile sulanması sağlanmaktadır.

Bunun yanında; 2017 yılından itibaren borulu sulama şebekeleri üzerinde bulunan su alma vanalarının bir merkezden kontrol edilebilmesi ve bu vanalardan alınan suyun ölçülebilmesi için kartlı sayaçlı, haberleşme altyapısı olan hidrolik su alma vanaları kullanılmaya başlanmıştır. Bu sayede kullanılan su miktarının kontrol altına alınması ve ölçümünün

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

yapılması suretiyle su tasarrufu sağlanması amaçlanmıştır. Ayrıca yeni tip su alma yapıları vasıtasıyla sulama şebekesi elemanlarına uzaktan erişim ve müdahaleye de imkân veren otomasyon sistemlerinin kullanılmasına yönelik çalışmalar başlatılmıştır. Otomasyon sistemleri ile suyun etkili ve kontrollü kullanımı ve sulama şebekesinin işletilmesinin kolaylaştırılması hedeflenmektedir.

Bakanlığımızca, 2007 yılından beri bireysel tarla içi modern sulama sistemlerine hibeye esas mal alım tutarı 1.000.000 TL yi geçmemek kaydıyla %50 oranında hibe desteği sağlanmaktadır. Destek kapsamında;

- Tarla içi damla sulama sistemi kurulması,
- Tarla içi yağmurlama sulama sistemi kurulması,
- Tarla içi mikro yağmurlama sulama sistemi kurulması,
- Tarla içi yüzey altı damla sulama sistemi kurulması,
- Lineer veya Center Pivot sulama sistemi kurulması,
- Tamburlu sulama sistemi kurulması,
- Güneş enerjili sulama sistemi kurulması
- Tarımsal sulama amaçlı güneş enerji sistemleri,
- Akıllı sulama sistemleri projelerine hibe desteği verilmektedir.

“Havza Bazlı Destekleme Modeli” kapsamında tarımsal yer altı su kısıtı bilgileri doğrultusunda havzalarda desteklenecek ürünler belirlenmiştir. Bu çalışmalarda iklim, toprak, topoğrafya bilgilerine göre oluşturulan ürün uygunluk alan bilgileri, kullanılmıştır.

Yeraltı sularının tarımsal açıdan yetersiz olduğu belirlenen 11 İl 52 İlçede uygulamaya devam edilmektedir. Su kısıtı bulunan havzalarda, bitki su tüketimi yüksek olan mısır gibi ürünler yerine su tüketimi az olan ürünlerin ekimini sağlayacak tedbirler alınmıştır. Su kısıtı bulunan tarım havzalarında damla sulama yapmayan dane mısır üreticilerine, fark ödemesi desteği yapılmamaktadır. Bununla birlikte bu havzalarda su kullanımının azaltılmasını sağlamak için dane mısıra göre çok daha az su tüketen mercimek, nohut ürünlerine diğer havzalara oranla fark ödemesi desteğine ilave %50 ödeme yapılmaktadır.

Yine az su tüketen fiğ, macar fiği, yem bezelyesi, burçak ile mürdümük gibi yem bitkilerinin ekilişini artırmak ve üreticileri yönlendirmek amacıyla da yem bitkileri desteğine ilave %50 ödeme yapılmaktadır.

2021 yılında Ülke genelinde atıl, boş bırakılan ve nadas alanlarında gerek bitkisel üretimin artırılması gerekse kuraklığa dayanıklı çeşitlerin ekilişlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik %75 hibe yolu ile projeler hayata geçirilmeye başlanmıştır. Çeltik üretiminde damlama sulama ile sulanması gibi yeni üretim sistemlerinin ortaya konmasına yönelik projelere öncelik tanınmıştır. Bunun yanı sıra mercimek, nohut ve tritikale gibi kuru tarım yapılan ürünlere yönelik teklif edilen projeler kabul edilerek hayata geçirilmiştir. 2022 yılı proje uygulamalarına devam edilmektedir.